

**Проект на Решение на Министерския съвет за приемане на
Национална програма „Избирам да следвам в България“**

[линк към консултацията](#)

Информация

Откриване / Приключване: 25.07.2025 г. - 25.08.2025 г. Неактивна

Номер на консултация: #11341-K

Област на политика: Архив - Образование

Тип консултация: Акт на Министерския съвет

Вносител: Министерство на образованието и науката

Тип носител: Национално

Основната цел на програмата е да насърчи и подкрепи талантиливи български ученици и новоприети в първи курс студенти, които са участвали и спечелили медали в международни олимпиади, да предпочетат да придобият висше образование в България, като им се предоставят възможности за безплатно обучение и финансово стимулиране чрез месечни стипендии.

Предвидено е програмата да обхване лауреати на международни олимпиади, класирани на първо, второ и трето място (завоювали златни, сребърни или бронзови медали) по математика, информатика, физика, химия, биология, астрономия, лингвистика, география/науки за земята и изкуствен интелект, които кандидатстват в редовна форма на обучение в образователно-квалификационна степен „бакалавър“ в държавните висши училища.

Отговорна институция

Отговорна институция

Министерство на образованието и науката

Адрес: София, София, бул. Княз Дондуков №2А

Електронна поща: priemna@mon.bg

Полезни връзки

Официална интернет страница на Министерство на образованието и науката -
<https://www.mon.bg/>

Рубрика „Обществени консултации“ на интернет страницата на МОН -
<https://www.mon.bg/dokumentatsiya/proekti-na-dokumenti/>

Документи

Пакет основни документи:

[Проект на доклад относно проект на Решение на Министерския съвет за приемане на Национална програма „Избирам да следвам в България“ - вер. 1.0 | 25.07.2025](#)

[Проект на Решение на Министерския съвет за приемане на Национална програма „Избирам да следвам в България“ - вер. 1.0 | 25.07.2025](#)

[Проект на Национална програма „Избирам да следвам в България“ - вер. 1.0 | 25.07.2025](#)

Консултационен документ:

Справка становища:

[Справка за получените предложения/съобщение - вер. 1.0 | 02.12.2025](#)

Коментари

Автор: Миглена Темелкова (25.08.2025 13:52)

СТАНОВИЩЕ на Съвета на ректорите на висшите училища в България

Предвид обстоятелството, че основни фактори за определяне на избора за мястото на бъдещото обучение на младите хора в страната или в чужбина, се явяват не толкова размерите на дължимите от тях такси, а разходите за издръжка на живота, предлагаме програмата да акцентира в по-голяма степен върху мярката предоставяне на стипендии, отколкото върху предложеното едновременно с него освобождаване от таксите за обучение.

Несъгласие изразяваме и спрямо обявеното изискване за реализирането на обучението на бенефициерите по програмата да е единствено в акредитирани държавни висши училища.

Създаваните от страна на държавата различни правила за студентите и докторантите в държавните и частните висши училища вече са предмет на съдебен

контрол относно тяхната законосъобразност. Първоинстанционното решение на Върховния административен съд за отмяна на разпоредби, ограничаващи правото на студентите платено обучение да получават стипендии и решението на Комисията по защита от дискриминация за обявяване на дискриминционен на текста на нормата, съдържаща изискването за минимален успех по отношение лицата, желаещи да се обучават в ОКС „магистър“ срещу заплащане, са типичен пример за това. С уговорката, че става въпрос за неокончателни съдебни актове, считаме че заложеното ограничаване на възможността на студентите и учениците по бъдещата Национална програма да се обучават единствено в държавни висши училища, не може да бъде обяснено в контекста на реализирането на държавните политики, които се прокарват чрез финансирането на университетите. Обявената цел на Националната програма от страна на държавата в конкретния случай е стимулиране на студентите/учениците, а не преимуществено стимулиране на образователната структура, където ще се обучават те. В контекста на предполагаемото професионално реализиране на младите умове впоследствие в България е без значение в какъв вид българско висше училище или университет са завършили преди това.

Премахването на посоченото ограничение би бил важен сигнал на доверие от страна на държавата и към частните ни висши училища, които са интегрална част от системата и без съмнение участват активно във формирането на националния ни образователен профил.

Съветът на ректорите изразява своята готовност да излъчи преставители в бъдещата Комисия по разработване на процедурите за кандидатстване, подбор на участниците в програмата, одобряване на кандидатурите и ежегоден преглед на академичните постижения на участниците. Считаме, че този орган трябва да осигури максимална представителност на всички видове висши училища, което може да бъде постигнато чрез опосредяването на номинациите през нашето сдружение и тематичните обединения на различните видове висши училища като Сдружението на медицинските университети в България и др.

Партньорството със студентските организации е задължително условие за успех на бъдещата програма, а широкият спектър на ангажирани с реализирането и управлението ѝ структури, както и партньорството с медиите, ще е факторът тя да бъде приета с одобрение в обществото и да легитимира заявената си цел.

С уважение:

Управителен съвет на Съвет на ректорите

Автор: Миглена Темелкова (25.08.2025 13:52)

СТАНОВИЩЕ на Съвета на ректорите на висшите училища в България

Съветът на ректорите изразява своето положително отношение спрямо намерението на Министерски съвет на Република България да създаде по реда на чл. 91в, ал.2 от ЗВО Национална програма „Избирам да следвам в България“.

От наименованието на програмата личи стремежът на държавата да преориентира отношението си към българските висши училища и университети, като даде ясен сигнал на талантливите млади хора у нас, че националното ни висше образование и наука са международно конкурентни и адекватни на съвременните стандарти и изисквания за качество.

За разлика от решенията, взети само преди няколко години за създаване на фонд „Стефан Стамболов“, които срещнаха нашия скептицизъм и резерви, в настоящия случай се радваме, че приоритетът на работата на Съвета на ректорите - да бъде даден публичен вот на доверие от страна на държавните институции към възможностите на националната ни образователна система и нейните носители - са достигнали до своите адресати.

Определяме настоящата програма като потвърждение на идеите, заложи в предложението, отправено от нашата организация към компетентните органи за създаване на фонд „Проф. д-р Иван Шишманов“ - за подпомагане и промотиране на обучението на чуждестранни студенти в български висши училища и износ на българско висше образование и образователни продукти в чужбина, за което ще продължим да настояваме.

По отношение конкретните параметри имаме своите предложения, които могат да дадат на програмата допълнителна стойност и да я оптимизират. Посоченото съответствие на заложената цел 3 на Стратегията за развитие на висшето образование в Република България (2021-2030 г.), а именно *“изграждане на устойчива и ефективна връзка между висшите училища и пазара на труда и постигане на динамично съответствие между търсенето и предлагането на специалисти с висше образование”* не бива да бъде ограничавано само и единствено до STEM областите (наука, технологии, инженерство и математика), каквото е обявеното намерение на държавата в публикуваните за обсъждане документи. Дискриминационно условие, поставено в тях, е целевите групи ученици и студенти, които могат да кандидатстват по нея, да са единствено медалистите в международни състезания по математика, информатика, физика, химия, биология, астрономия, лингвистика, география/науки за земята и изкуствен интелект, и поставеното изискване те последващо да се обучават единствено по специалности от професионални направления, включени в областите на висше образование 4. „природни науки, математика и информатика“ и 5. „технически науки“.

Престижни международни състезания се организират освен в посочените сфери на науката също и в областта на правото (където традиционно медали печелят отборите на Софийския университет), на финансите, счетоводството и застраховането (със силно представяне на отборите на профилираните икономически университети) и др. При изкуствата, на престижни фестивали, форуми и изложби награди печелят ученици и студенти, обучаващи се в специализираните академии и т.н.

Изключването на младите български таланти в посочените, а и във всички останали изрично споменати области на образованието и науката, от обхвата на програмата, би демотивирало успешните ученици и студенти, обучаващи се в областите на социалните, хуманитарните и аграрните науки. То изкуствено ограничава обхвата на програмата и измества неприемливо фокуса и акцента чрез предварителното елиминиране на сериозен дял от потенциалните бенефициери. То е послание и към българските учени и академични хора, голяма част от които ще се формират в бъдеще, защото стойността и качеството следва да бъдат стимулирани и в посочените образователни и научни области.

Автор: Елисавета Новакова (14.08.2025 11:56)

Обучение „бакалавър“ в държавните висши училища за лауреати?!

"????????? ? ?????????? ?? ??????? ?????????? ?? ?????????????? ??????????, ?????????? ?? ?????, ????? ? ????? ????? (????????? ?????, ?????????? ?? ?????????? ??????) ?? ??????????, ?????????????, ??????, ?????, ?????????, ?????????????, ?????????????, ???????????/????? ?? ?????? ? ?????????? ?????????, ????? ?????????????????? ? ????????? ?????? ?? ????????? ? ?????????????????- ?????????????????? ?????? „?????????“ ? ?????????? ?????? ??????."

Т??? ??? ???? ?? ?? ??????? ? ??? ?????????? ??????? ?????? ?? ????????? ? ?????????????????- ?????????????????? ?????? „?????????“ ? ?????????? ?????? ?????????! ?????????? ??? ?????? ??? ?????????? ?? ?????????? ?? ?? ?????????? ? ?? ?????? ??????, ?? ?? ?????? ?????????? ??? ?????? ?? ?? ?????? ?????????? ?? ?????????? ?????????? ? ?????? ?? ??????

????????? ?????????????????? ?? ?????????? ?????????????? ?? ? ?????????? ?? ?????????? ?? ?????????????? ?????????? ? ?? ? ?????????????? ? ?????????????? ? ?????????? ?? ?????? "????????? ?????? ?? ?????????? ? ?????????????????-????????????????????? ?????? „?????????“ ? ?????????? ?????? ?????????".

.....

????????????????? ?? ?????????????? ?? ?? ?????? ?????? ?????????????? ?????????? ? ?????????????? ?????????????? ? ?????????? ?? ?????????? ?? ?????????? ?? ?????????? ? ?????????????????? ?? ?????????? ?????????? ?????????? ? ??????????????

Автор: Таня Евтимова (27.07.2025 13:05)

Предложение за промяна на обхвата на програмата

Преди всичко бих искала да изразя своята подкрепа за НП „Избирам да следвам в България“. Според мен програмата е важна и навременна стъпка за насърчаване на учениците да продължат образованието си в родината и доказва грижа за бъдещето на младите хора.

В същото време, в настоящия си вид, тя обхваща само лауреатите от международни олимпиади. Това със сигурност е заслужено и справедливо, но ограничава възможността да бъдат признати и високи постижения на национално ниво в области, в които няма международен еквивалент, но въпреки това учениците полагат сериозни усилия и развиват ценни знания, умения и компетенции.

Като учител по информатика и информационни технологии и ръководител на ученици, участници в Националната олимпиада по информационни технологии (НОИТ), виждам отблизо колко време, труд и знания влагат тези младежи. Олимпиадата се провежда ежегодно в три кръга — общински, областен и национален - като участниците разработват реални софтуерни проекти, решават тестове и защитават труда си пред жури. Проектите изискват комплексни знания по програмиране, бази данни, уеб и мобилни технологии, мрежи, UI/UX дизайн, графична и мултимедийна обработка — умения, които далеч надхвърлят обхвата на задължителния учебен материал и често са резултат от самоподготовка, работа с материали на чужд език и предаване на опит между учениците. Тази олимпиада няма международен еквивалент, но подготвят учениците за реализация в ключови сектори и развива ключови компетентности.

Предлагам обхватът на НП „Избирам да следвам в България“ да бъде разширен, така че да включва и лауреати от национални олимпиади, които да получат същото признание и насърчаване. Предлагам:

- Да се предвиди отделна квота или модул за финансиране, насочен към ученици, класирани на първо, второ и трето място на национални олимпиади и отделно за тези, класирани на международни състезания.
- Да се осигури същият механизъм за насърчаване — стипендии и/или освобождаване от такси за обучение по специалности от съответните професионални направления;
- Критериите за допустимост да са ясно и прозрачно описани — например олимпиадата да е включена в утвърдения годишен календар на МОН.

Това би дало по-голяма мотивация на учениците да се включват активно в национални състезания, да развиват умения в разнообразни области и да виждат реална стойност и признание за труда си. В същото време би подпомогнало университетите да привличат кандидат-студенти, които вече са доказали знанията, труда и мотивацията си още в училище.

Вярвам, че така програмата ще стане още по-стойностна, справедлива и ще отговори на очакванията на повече млади хора, които искат да останат и да се реализират в България.

Благодаря за възможността да изразя мнението си!

С уважение,

Таня Евтимова

ст. учител по информатика и информационни технологии

ППМГ "Акад. Никола Обрешков" - гр. Бургас

Автор: Божидар Божинов (27.07.2025 09:24)

Предложение за разширяване на обхвата с включване на лауреатите от националните олимпиади на МОН

Като цяло приветствам идеята да се стимулират и задържат талантливите деца на България.

Лично мое мнение е, че в настоящият си вид предлаганата национална програма е в силно ограничен обхват и нейният ефект върху българските деца, и в частност - тяхното стимулиране да се занимават с инженерни и природни науки ще бъде силно ограничен.

Основната причина за това, според мен е, че дори и да приемем, че всички челни места на посочените в програмата олимпиади по математика, информатика, физика, химия, биология, астрономия, лингвистика, география/науки за земята и изкуствен интелект бъдат спечелени от българи, в своя максимален обхват предлаганата програма ще обхване не повече от 27 талантливи деца!

Лично аз смятам, че МОН трябва да разшири обхвата и да стимулира значително по-широк кръг от талантливи български деца, които за сметка на своето свободно време, а често - и за сметка на семейните финанси, участват в националните ученически олимпиади.

Липсата на стимулиране на лауреатите и отличниците от този тип състезания заявява на обществото, че МОН счита провежданите у нас ученически олимпиади за "втора ръка" и допълнително демотивира участващите в тях деца.

Отчитайки, че става дума за 9 олимпиади, попадащи в обхвата на предвижданата програма (Математика, Информатика, Информационни технологии, Лингвистика, География и икономика, Физика, Астрономия, Химия и опазване на околната среда, Биология и здравно образование), считам, че стимулирането на лауреатите, а също и отличниците на тези състезания, ще създадат допълнителен стимул за децата да се развиват в приоритетните за икономиката ни направления.

Ако държавата и МОН са финансово ограничени и не могат да отделят необходимия финансов ресурс, в програмата би могло да се въведе диференциация в получаваните стипендии на обхванатите деца, като съответно те да са най-високи за лауреати на международни състезания и редуцирани за лауреати от национални олимпиади.

По този начин, предлаганата от Вас програма ще осъществи синергия с НП "Ученически олимпиади и състезания" и НП "Бъдеще за таланти", като ще предостави допълнителни стимули за привличане и ангажиране на талантиливи деца с извънкласни занимания в приоритетните за икономиката и държавата направления.

Считам, че ако държавата не може да намери достатъчно пари за да стимулира и задържи талантите на България у нас, то бъдещето на тази държава е под въпрос!

С уважение,

проф. д.н. Божидар Божинов

История

Начало на обществената консултация - 25.07.2025

Приключване на консултацията - 25.08.2025

Справка за получените предложения - 02.12.2025

[Справка за получените предложения/съобщение](#)

Окончателен акт на Министерския съвет
